

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 725
תאריך: 20.9.51

גליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנה בדיוק, כישר ב"דבר העברי", כי בגליון ראש-השנה, שיופיע שבוע מאוחר יותר, יציג השבועון את "אישי-השנה", "שהשפיט - לדעת המערכת - במשך השנה שחלפה יותר מכל אדם אחר...". מונח זה שהוחל בו לפני 25 שנה בדיוק, הפך מפורת, ששינתה את פני העיתונות העיברית. קוראי השבועון התכשרו על-ידי העורך גם על כניסת המערכת לדירת-מישרדים רחבה מקודמתה.

שער הגליון מוקדש לשחקנית איבון דהקארלו, שביקרה השבוע לפני 25 שנה בארץ, וגרמה במהלך ביקורה למהומות.

הגנה, כמו ישראל גלילי, ומפקדי החטיבת הקרביות, מסוגם של אלון, כרמל ור טבנקין הבן, היתה יכולה שוב לעורר גל של התלהבות - לא רק ביום הבחירות אלא גם למחרתי.

בצרו, בינתיים, האלפים האחרים - מי שתמסו, בעלי התפקידים ה"חיוניים" - אנשי צ"ל ("צריך לדעת להסתדר") - שידעו להסתדר גם הפעם, וכפו, אגב כך, את רוחם על מי שטר-החיים במדינה כולה. זהו סיפורו של קצין-התרות שהברך כאבה לו * כשהיה צורך לחלץ מצרה חברים בטווח האש, וכשאתם חברים, פצועים ונכים, חוזרים הביתה - הראשון הבא לקראתם הוא אותו גיבור, כשהוא "איש חשוב וקובע..."

סיעה כזאת היתה בלי ספק יכולה לש- מש רגל שמאלית לממשלה מורחבת - אותה רגל שבגלל היעדרה צולע הניסיון להקים ממשלה חדשה. אין גם ספק שבר ממשלה כזאת היה ישראל גלילי זוכה בתיק הביטחון, ויגאל אלון, הלומד עתה באנגליה, יכול היה להתמנות למטכ"ל.

ס לא הורגלו

השבוע השקט * טבנק

מעולם להחליט החלטות גורליות... * קצין-התרות

שהברך כאבה לו * א. ג' רובינסון מתחפש כעולה תימני

אנשים

* למרות נסיעתו של שר-החוץ משה שרת, לארצות-הברית, לפתיחת השלב השני במסע גיוס הכספים למילווי-העצ- מאות, לא הסתפקו אנשי-הפירסומת בכך. השבוע גייסו כוח נוסף: את שחקן-הקול- נוע היהודי אריאזר ג' רובינסון, שיו- פיע בשידור-טלוויזיוני, ערב ראש-השנה, כי עולה תימני, ויתבע את רכישת איגרות- המילווי.

מפרגות

יגאל אלון בראש

מצב-רוח עגום למדי שרר באולם מוג' רבי בתל-אביב, כשהתכנסו בו בני סיעת לאחדות-העבודה, הפלג שפרש בשעתו מ" מפא"י והשתתף ביסוד מפ"ם.

* ארנסט (למי צילצלו הפעמונים) המינגוויי, הסביר את ערך הסיפור: "בראשית עבודתו שבחיו: כנגד צעיר בצבא במכונת-כתיבה, והצטערתי שלא יכולתי לכתוב היישר לתוך מכונת-הדפוס. כיום אני משתמש בעיתון. רק סופרים מתחיי- לים מולזים בו."

* עם השתתק פולמוס גנרל דאגלס מק ארתור... בארצות-הברית חזרו חברי-רילפיקוד בימי מילחמת-העולם הרא- שונה, וסיפרו שבחיו: כנגד צעיר בצבא ארצות-הברית הורעל פעם אחת באדים מר- עילים, נפצע פעמיים, זכה ב-13 אותות הצטיינות עבור, אומי-קלב מיוחד תחת "אש", צויין לשבח שבע פעמים נוספות. מעלה נוספת: בצאתו עם אנשיו לסירור בעורף האויב לא נשא הגנרל רובה, סיף או אקדה. הוא הסתפק בשוט-רכיבה.

האחריות הרובצת על אנשי לאחדות- העבודה ברורה להם. כשפרשו ממפא"י לקחו עמם את מיטב הנוער של תנועת- העבודה, ריכזו סביבם את שרידי הלהט החלוצי. כוח זה אבד מחוסר שטח פעור- לה.

* כניסתם של אלה לפוליטיקה-היש- ראלית, כמה שנים מאוחר יותר, הבליטה את "דימומי האליט הפלמ"חיים".

* מרבית סופרי דור הפלמ"ח, ביצרו את מעמדם הסיפורתי במהלכה של מילחמת- העשור, ולאחריה, בזכות היותם קציני- תרבות של יחידות לחמות, מעמד שעור לקישריהם בעורף.

** פולמוס מק ארתור עסק במחדלי פריצת מילחמת-קוריאה, שבעטייה הוחזר הגנרל מק ארתור לווינגטון, נחקר, ואחרי חקירתו נכתב באחד העיתונים: "מק ארתור נכנס לוועדה כמו גנרל של חמישה כוכבים, יצא ממנה כמו רבי- טוראי."

אינסופיים, רטנו, נזכרו לעיתים בימים עברו באותה תערובת של געגועים סתו- מים ואכזבה צינית המיוחדת לחייל הקרבי המשוחרר בשנת 1951, ישב דידי בבית- הקפה (לרוב עטרה, ירושלים) למד סיפ- רות באוניברסיטה העיברית ורשם חרוזים. התוצאה היא חופשה ללא תשלום, ספר קטן שיחזיר אלפי חיילים קרביים אל העבר.

אין דידי מצטיין בפאתוס העמוק של חיים גורי, חברו-לחייבת, שזכה בפי- ידידיו בכינוי "אביר היגון הקודר" על שום קינתו המתמדת על העבר שחלף. אין הוא מצטיין גם בסיגנון המלוטש של מידד שיף, חברו בחברת בעלי-הזקנים. בכישרונו הבלתי-ירגיל של חיים חפר, חב- רו לסמל הפלמ"ח, למצות הווי שלם ב- מילים ספורות. אולם יש לו, לדידי, מע- לות משלו: שורותיו כה אמיתיות עד שנדמה לקורא-החילי שהכיר בעצמו את כל הטיפוסים המתוארים על-ידיו. שמע בעצמו את ויכוחיהם, הרגיש בעצמו את לבטריהם.

הסיפורים עצמם פשוטים בתכלית ה- פשטות, מאותן המעשיות שקרו עשרות פעמים בכל גודל של חיל הרגלים: סי- פורה של זוהר, סמלת-הדואר בנגב המנו- תק, המסדירה את חיי-האהבה של אנשי הפלוגה באמצעות מיכתבים מווייפים, עוזרת להם למות בלב קל יותר. או הסי- פור הישן-נושן של איש הפלמ"ח המת- אהב בכת החי"ש, רב איתה בגלל שינאה- אהבה בין שתי היחידות, נפגש אתה לבי סוף מחדש על גלייה-אלחוט, בעזרת ההש- גחה העליונה.

משעשע הסיפור של החייל הביישן ש- התאהב בחיילת ולא העז לגלות לה את אהבתו. עד שחברו הרחמן משכיב אותם, בהשכתי-לילה, "בטעות", באותה מיטה. אלא שהסיפורים עצמם חשובים פחות. החשובים הם הטיפוסים, אנשים כמו שמר- ליק ינשוף, האדם שנשמתו יצאה לאקדה, עד שיצאה בכלל ועלתה השמיימה. ה- סיפורים אינם אלא תירוץ לתאר טפוסים אלה, על חולשותיהם וגדולתם, באהבה עמוקה. עם סיום הקריאה בספר לא נשאר כמעט ספק שדידי לא בדה אותם מליבו, שתיאר אנשים חיים.

רק פעם אחת פורצת גם מליבו של דידי, המשעשע-בכל-מחיר, אנהה וזעמת, ואז הוא מביע את דעתם של האלפים שחזרו מן הקרב ומצאו כי במדינה ה-

העם

משל של קרילוב

אחרי כמה שבועות של שערוריות (שמוראק) ופשעים (פרשת לוי ביפו) היה זה שבוע שקט. האזרח התעניין בעיקר בקופסת-השימורים שהשיג בשוק-הלחן (ואולי בשוק-השחור), הקדיש רק תשומת- לב מועטה לחבליה-הלידה של ממשלתו ה- חדשה.

לא היו הפתעות. כבר למחרת יום ה- בחירות היה ברור שאין בסיס איתן לממ- שלה אמיתית. לא ניתן רוב ברור לקר- אליציה הקודמת. לא ניתן רוב ברור נגדה. הבוחר רתם זעגלת הקואליציה כמה חיות בלתי מתאימות זו לזו. כמו במשל המפורר- סם של קרילוב:

ספרים

המילים האמיתיות - במרכאות

חופשה ללא תשלום (108 ע') מאת דידי (ידידה) מנוסי - ציורים ניני אנאלי - הוצאת חבר הקי- בוצות (700 פר')